

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
MATERIAŁ ĆWICZENIOWY 2010 poziom rozszerzony
Zadania od 1 do 18 (50 pkt)

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza poziomu rozszerzonego można uzyskać maksymalnie 50 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych), uznaje się każdą inną pełną i poprawną merytorycznie odpowiedź, przyznając za nią maksymalną liczbę punktów,
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, oceniane w skali 0 – 1, punkt przyznaje się wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- **jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tylko tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,**
- **jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.**

Zadania		Model odpowiedzi	Schemat punktowania	
nr	część		Punkty za poszczególne części zadania	Punkty za całe zadanie
1.		A		0 – 1
2.		C		0 – 1
3.	a)	1) Nieznajomość prawa szkodzi. 2) Prawo nie działa wstecz.	0 – 1	0 – 2
	b)	1) np.: • Obywatel nie może usprawiedliwiać przekroczenia prawa faktem, iż nie wiedział, że dany czyn jest zabroniony. • Obywatel jest zobowiązany znać prawo w takim zakresie, w jakim go ono dotyczy. 2) np.: • Wszystkie akty prawne wchodzą w życie najwcześniej w dniu ogłoszenia (lub po vacatio legis). • Nie narusza prawa ten, kto podjął działanie przed wejściem w życie aktu prawnego regulującego daną kwestię. Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.	0 – 1	
4.		<u>Osoba:</u> (Thorbjørn) Jagland <u>Funkcja:</u> Sekretarz Generalny Rady Europy	1 pkt za podanie nazwiska; 1 pkt za podanie funkcji	0 – 2

5.		Państwo demokratyczne: 4, 6, [8] Państwo autorytarne: 2, 7 Państwo totalitarne: 1, 3, [5]		0 – 1
6.		A – 4, B – 2, C – 1, D – 5.		0 – 1
7.	a)	Trybunał Stanu (drugi skład orzekający).	0 – 1	0 – 2
	b)	np.: W I instancji Trybunał Stanu wyrok wydaje w składzie 7-osobowym, a ponieważ Trybunał Stanu nie ma struktury pionowej, jego wyroki podlegają zaskarżeniu i są rozpatrywane raz jeszcze przez Trybunał Stanu, obradującym w pełnym składzie. Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.	0 – 1	
8.		1. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego [Pakt Północnoatlantycki] 2. Unia Europejska 3. Rada Europy		0 – 1
9.		Kategoria społeczna.		0 – 1
10.	a)	A. Zachodni Brzeg B. Strefa Gazy	0 – 1	0 – 3
	b)	Hamas [Islamski Ruch Oporu]	0 – 1	
	c)	np.: Strefy buforowe mają zapobiegać atakom militarnym na Izrael z terytorium Syrii i Libanu. Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.	0 – 1	
11.		B – zdanie fałszywe		0 – 1
12.		1) Z jednej strony sformułowanie może dotyczyć roli prasy w ujawnianiu różnych nieprawidłowości czy faktów przekroczenia prawa (dziennikarstwo śledcze). 2) Z drugiej strony zainteresowania prasy przebiegiem śledztwa (procesu) – przekazywanie relacji (jeśli prasa jest obecna, to znak, że sprawa jest ważna). Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.	po 1 punkcie za podanie jednego sposobu interpretacji	0 – 2
13.	a)	Generacje praw człowieka I Prawa oraz wolności osobiste i polityczne		0 – 1
	b)	Amnesty International		0 – 1
14.	a)	<u>Jeden z poniższych argumentów:</u> • problem nie jest jednoznaczny, • nie uzyskano wiedzy na temat faktów, ale na temat sądu o nich, • problem stanowi przedmiot dyskusji publicznej, • problem istotny dla dużej liczby ludzi.	0 – 1	0 – 3
	b)	Opinia publiczna w tej sprawie uksztaltowała się , gdyż 72% ankietowanych [niemal 3/4, zdecydowana większość] opowiada się za jedną z opcji.	0 – 1	
	c)	I [styczeń] 2004 r.	0 – 1	

15.	a)	Autor twierdzi, że dzięki badaniom można się sporo dowiedzieć o stanie społeczeństwa . Jednocześnie uważa, że badania są zawsze obciążone poważnym marginesem błędu . Skoro tak, to także informacji o stanie społeczeństwa nie można uznać za rzetelne. Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie odpowiedzi.	0 – 1	0 – 2				
	b)	Opinie ankietowanych i faktyczne działania polityków pokrywają się [są zbieżne, wykazują podobieństwo]. Autor w tekście pisze, że politycy coraz częściej dostosowują swoje postępowanie do tego, czego oczekuje społeczeństwo i 56% [ponad połowa] ankietowanych chciałaby, aby wyniki badań były zobowiązujące dla władz.	0 – 1					
16.	a)	<u>Jeden z poniższych przykładów:</u> • w 2001 roku badania wskazywały na wyraźnie niższe poparcie dla LPR niż wynik, jaki uzyskała ta partia w wyborach. • w 2001 roku badania wskazywały na nieco niższe poparcie dla Samoobrony RP niż wynik, jaki uzyskała ta partia w wyborach. • w 2005 roku badania wskazywały na wyraźnie niższe poparcie dla Samoobrony RP niż wynik, jaki uzyskała ta partia w wyborach.	0 – 1	0 – 3				
	b)	<u>Ocena:</u> Postępowanie osób , którzy podają ankieterom odpowiedzi niezgodne z prawdą należy (z punktu widzenia demokracji) ocenić negatywnie . <u>Uzasadnienie, np:</u> Demokracja stwarza obywatelowi możliwość nieskrępowanego wyrażania swoich opinii. Nie musi on wprawdzie ujawniać swoich poglądów (choć można mieć wątpliwości, dlaczego w świetle tolerancji ma tak czynić), lecz podawanie nieprawdy jest łamaniem zasady zaufania w społeczeństwie. Uwaga: należy uznać inne poprawne merytorycznie uzasadnienie.	1 pkt za sformułowanie oceny; 1 pkt za uzasadnienie oceny					
17.	a)	<u>Jedna z poniższych danych:</u> • aż 81% ankietowanych twierdzi, że wyniki sondaży dają dobrą podstawę do oceny działalności polityków, instytucji państwowych, działań rządu, • tylko 9% twierdzi, że jest odwrotnie, • tylko 20% badanych uważa, że sondaże są manipulowane, a ich wyniki nie oddają tego, co ludzie myślą naprawdę, • aż 58% uważa, że tak nie jest.	0 – 1	0 – 2				
	b)	<table><tr><td>1.</td><td>opinia</td></tr><tr><td>2.</td><td>fakt</td></tr><tr><td>3.</td><td>fakt</td></tr></table>	1.		opinia	2.	fakt	3.
1.	opinia							
2.	fakt							
3.	fakt							

Temat 1.		Zdający:		
18.	I	Treść A. Formułuje ogólną ocenę znaczenia opinii publicznej dla funkcjonowania społeczeństwa i państwa.	0 – 1	0 – 20
		B. <u>Poziom I: (1 – 4 pkt.)</u> Określa zakres pozytywnego i negatywnego wpływu wykorzystania badań opinii publicznej na funkcjonowanie społeczeństwa i państwa polskiego. <u>Poziom II: (5 – 8 pkt.)</u> Przedstawia przykłady z życia społecznego i politycznego, wskazujące na jakościowe zróżnicowanie wpływu wykorzystywania wyników badań opinii publicznej. <u>Poziom III: (9 – 12 pkt.)</u> Analizuje problem wpływu wykorzystania badań opinii publicznej na różnorodne aspekty życia społecznego (np. model rodziny, struktura zawodowa, wykształcenie) i państwowego (np. scena polityczna, prawodawstwo, administracja).	0 – 12	
		C. Zwraca uwagę na związki przyczynowo-skutkowe, odwołuje się do źródeł niezamieszczonych w arkuszu, polemizuje z opiniami, przeprowadza krytyczną analizę materiałów źródłowych.	0 – 3	
		D. Zamieszcza we właściwych kontekstach dwa przykłady z zamieszczonych w arkuszu źródeł.	0 – 2	
		Terminologia. Stosuje właściwą terminologię przy opisie prezentowanych zagadnień.	0 – 1	
	III	Kompozycja. Przedstawia treści w sposób przemyślny, spójny i logiczny, dbając o właściwą strukturę pracy.	0 – 1	

Temat 2.		Zdający:		
18.	I	Treść A. Formułuje ogólną ocenę opinii wyrażonej przez Marcina Króla.	0 – 1	0 – 20
		B. <u>Poziom I: (1 – 4 pkt.)</u> Podejmuje próbę uzasadnienia własnej oceny, podając przykłady z życia społecznego i politycznego, (np. decyzje władz w sprawach międzynarodowych, nowelizacja prawa, reformy instytucjonalne). <u>Poziom II: (5 – 8 pkt.)</u> Prowadzi polemikę z opinią wyrażoną przez M. Króla, wskazując w podanych przykładach zarówno elementy wskazujące na słuszność jego opinii, jak i jej nieadekwatność. <u>Poziom III: (9 – 12 pkt.)</u> Analizuje wskazane przykłady na różnych płaszczyznach, dostrzega pozytywne i negatywne efekty podjętych działań w różnych aspektach, odnosi się do przykładów z różnych państw.	0 – 12	
		C. Zwraca uwagę na związki przyczynowo-skutkowe, odwołuje się do źródeł niezamieszczonych w arkuszu, przeprowadza krytyczną analizę materiałów źródłowych, prognozuje na temat rozwoju demokracji w kontekście wyrażanej opinii publicznej.	0 – 3	
		D. Zamieszcza we właściwych kontekstach dwa przykłady z zamieszczonych w arkuszu źródeł.	0 – 2	
	II	Terminologia. Stosuje właściwą terminologię przy opisie prezentowanych zagadnień.	0 – 1	
	III	Kompozycja. Przedstawia treści w sposób przemyślany, spójny i logiczny, dbając o właściwą strukturę pracy.	0 – 1	